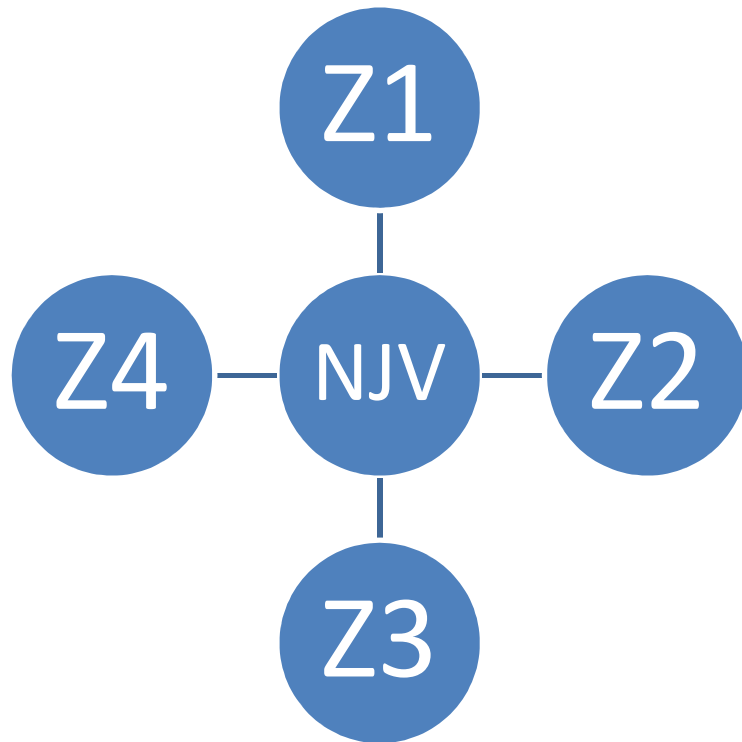

Praktikat e kompostimi ne komunitet në rajonin e Pukës- Mundësitë dhe Sfidat

Redion Biba
Co-Plan/Metro-polis

Si nje iniciative ndevendore

- Initiative ndevendore;
- Projekt i perbashket, koordinim dhe manaxhim lokal;

Pse kompostimi ne komunitet

- I thjeshte, pa kosto, i pershtashem per tu aplikuar ne nivel rural dhe urban;
- 90% të rrymës së mbetjeve organike
- Angazhon direkt komunitetin ne ndarjen e mbetjeve dhe zgjidhjen e problemit te mbetjeve;
- Redukton mbetjet me 30—40%
- Siguron pleh organik per nevoja individuale dhe lokale (pas 3-6 muaj)
- Faze pergatitore per skema me te medha te kompostimit vendor

Ku eshte me i pershtatshem?

- Zonat rurale- a kryhet sot, a ka mbetje organike, a ka sherbim?
- Zonat urbane- a ka hapësira të mjaftueshme, a ka angazhim,
- Shkolla- a ka angazhim, hapësira dhe mbeshtetje nga institucione arsimore;
- Kush eshte i intersuar per kompostin?

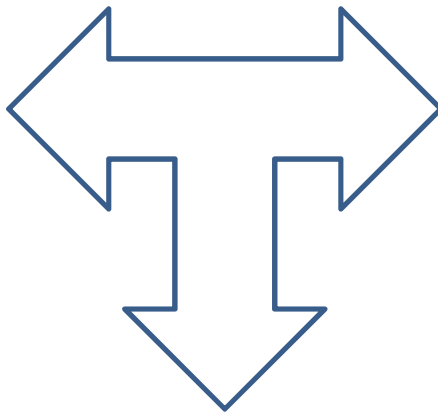
Kerkesat teknike

- ❑ KOHA E KOMPOSTIT (*psh. e larte kur mungon ajrimi ose ka shume karbon*);
- ❑ AJRIMI (*me shume ne fazen e pare*), *lageshtia (40–60 %)*
- ❑ TEMPERATURA OPTIMALE (32°C – 60°C)
- ❑ SHMANGJA E ERERAVE TE KEQIJA (*psh. kur ka shume azot , nen 20:1, ose kur ka shume lageshti mbi 60%*)

Me shume karbon	
	C:N
hiri, drusore	25:1
Karton,	350:1
Mbetjet e frutave	35:1
gjethet	60:1
Gazetat e copetuara	175:1
Hala pishe	80:1
tallash	325:1
kashte	75:1

RAPORTI
(25:1 deri në 40:1)

Me shume Azot	C:N
jonxhe	12:1
terfil	23:1
Mbetje kafeje	20:1
Mbetje ushqimesh	20:1
Mbetje kopshti gjelbra	30:1
Bar I prere	20:1
Mbetjet e kafsheve	15:1
Mbetje nga perimet	25:1
Farat	30:1

Komposti i perfunduar

- ❑ Pas 3-6 muaj
- ❑ 40% të masës së mëparshme për shkak të avullimit të ujit (ku 10-15% e saj shkon ne landfill);
- ❑ Pleh për lulistet, kopshtet, ekonomite lokale

Krijimi i “know-how”

- ❑ Trajnimi i stafit lokal te NjQV-pjese e skemes;
- ❑ Trajnimi i grupi vullnetar ne shkolle “*nxenesve dhe mesuesve*”;
- ❑ *Perfshirja e vullnetareve*
- ❑ *Pergatitja e materialeve, guidave, PPT, filma, manuali, fletepalosje, etj.*

Promovimi i skemes

Palet e interesuar

- ❑ Njesite vendore (4 NjQV te gatshem)
- ❑ Nga pyetesori: 30 familje te gatshem (Puke, F. Arrez dhe Q.Mali)
- ❑ 2 shkolla dhe Drejtoria arsimore Puke
- ❑ Agro-Puka dhe rrjeti i saj i ekonomive lokale per produktet “bio”

Mundesite dhe sfidat

- Zgjerimi i metejshem i skemes e kompostimit ne komunitet?
 - Numri i perdoruesve, si te rritet interesi..
 - Rritja e njohurive dhe sensibilizimi, shkollat, vullnetaret
 - Perfshirja e biznesit lokal, skemat “*win-win*”..
 - Investimet fillestare, reduktimi i taksave
 - Minimizimi i mbetjeve dhe ndarja ne burim;
 - Kompostimi ne nivel qyteti/rajoni, a mund te jete nje zgjidhje afatgjate

Hapat me tej

❑ Promovimi metejshem i skemes

- Media
- Website
- Fushata

❑ Angazhimi i personave te interesuar:

- Familje – komunikimi
- Shkollat, drejtoria arsimore
- Bizneset/ekonomite lokale- (AgroPuka)

Hapat me tej

□ Mbeshtetja e skemes:

- Komunikimi me partneret dhe perfituesit
- Sigurimi i financimeve fillestare
- Program mesimor, shkembime, fushata mjedisore
- Krijimi i nje konsulence lokale
- Komercializimi i skemes, lidhja me tregun
- Subvencionimi me taksa me te ulta